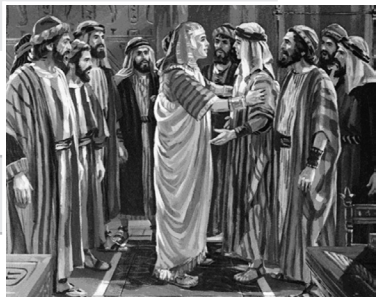


ЙОСИП, ПРИНЦ ЄГИПТУ



Біблійні тексти для дослідження:

**Бут. 41:37–46; 42–45;
Римл. 5:7–11; 1 Цар. 3:12.**

Пам'ятний вірш:

«І сказав фараон Йосипові: "Дивись, – я поставив тебе над усім краєм єгипетським» (Бут. 41:41).

Тепер Йосип – начальник у Єгипті, і його брати вклоняться перед ним, не знаючи, хто він (див. Бут. 42). Брати Йосипа змиряться, коли Йосип змусить їх повернутися з Веніямином (див. Бут. 43). А коли Веніямину загрожуватиме небезпека, чого побоювалися брати (див. Бут. 44), вони благатимуть про милість цього могутнього чоловіка, про якого сказали: «Ти такий, як фараон» (44:18). Наприкінці, коли Йосип відкриється своїм братам, вони зрозуміють: попри все зло, заподіяне ними Йосипу, Бог обернув це на добро.

Цікаво, що всі подальші події, що мали бути пов'язані з успіхом Йосипа, більше пов'язані з покаанням його братів. Їхні поїздки від Йосипа до батька і назад, перешкоди, з якими вони зіткнулися, змусили братів згадати свій злочин стосовно Йосипа та батька, і вони усвідомили своє беззаконня щодо Бога. Брати переживають увесь цей досвід як Божественний суд. І все ж таки зворушливий емоційний висновок, що викликає в усіх сльози і радість, також містить вістку прощення для них, незважаючи на їхні недобрі вчинки.

ПРИХІД ЙОСИПА ДО ВЛАДИ

Сни фараона відкрили Йосипу, «що Бог робить» (Бут. 41:28) у цій землі. Йосип, однак, не закликає відразу ж фараона повірити в Бога. Навпаки, негайний відгук Йосипа – дія. Він пропонує економічну програму. Цікаво, що увагу фараона привертає лише економічна частина міркувань юнака. Здається, що економічні висновки цікавлять царя Єгипту більше, ніж духовне значення снів і Божа роль у цій ситуації.

Прочитайте Бут. 41:37–57. Яке місце Бога в успіху Йосипа?

Фараон призначає Йосипа керівником країни не стільки тому, що він правильно витлумачив його сни й розповів про майбутній голод, скільки тому, що він запропонував розв'язання цієї проблеми, «і була та річ добра в очах фараона та в очах усіх його рабів» (вірш 37). Вибір фараона, схоже, був радше прагматичним, ніж релігійним. І все ж таки фараон визнає присутність «Духа Божого» (вірш 38) у Йосипі, назвавши його «розумним й мудрим» (вірш 39); такий вислів свідчить про мудрість, дану людині Богом (див. вірш 33; пор. з 1 Цар. 3:12). Усі деталі, викладені в біблійній розповіді, відповідають історичній ситуації в Єгипті того часу. З політичного погляду факт, що фараон призначає Йосипа візиром, не є незвичайним для Стародавнього Єгипту, де були підтверджені випадки призначення візирів-чужоземців.

Наступних сім років – це роки такого достатку, що урожаю зерна «не було вже числа» (вірш 49), і це було ознакою надприродної дії Провидіння. Порівняння «як морський пісок» (вірш 49) показує, що таке Боже благословення (22:17). В особистому житті Йосипа це благословення відображається в народженні двох синів, що свідчить про присутність того самого Бога за цими двома явищами. Йосип має двох синів, чії імена відображають пережитий Йосипом досвід Божого провидіння, що обернув спогад про біль на радість (Манасія) і колишне лихо на плодючість (Єфрем). Який яскравий приклад того, що Бог перетворив погане на щось дуже добре!

Як люди, дивлячись на наше життя, можуть побачити реальність могутності нашого Бога?

Понеділок, 13 червня

ЗУСТРІЧ ЙОСИПА З БРАТАМИ

Прочитайте Бут. 42. Про що йдеться в розділі? Як описані події розкривають Боже провидіння, що діє навіть усупереч гріху і зловживанням людей? _____

Голод змушує Якова відрядити синів до Єгипту купити хліба. За іронією долі, саме Яків ініціював цей проект (вірш 1). Нещасний старий, що став жертвою обставин, які не залежали від нього, мимоволі запускає дивовижний ланцюг подій, що привели його до возз'єднання з улюбленим сином, якого він так довго оплакував.

Промисел Божий у цій зустрічі простежується у двох основних моментах. По-перше, у виконанні снів Йосипа. Подія, передбачена у пророчих снах Йосипа: «Ваші снопи... вклоняються снопові моему» (37:7), нині здійснюється. Йосип названий «володарем над тим краєм» (42:6) і «пан того краю» (вірші 30, 33). Могутнє становище Йосипа контрастує зі становищем його нужденних братів, які «уклонилися йому обличчям до землі» (вірш 6), – тих самих десять братів, які глузували з Йосипа через його сні й сумнівалися в їхньому виконанні (37:8).

По-друге, у тому, що ця зустріч описана як відповідь. Лінгвістичні та тематичні відголоси між цими двома подіями підкреслюють характер справедливої відплати. Фраза «і говорили вони один одному» (42:21) також була використана, коли вони почали змовлятися проти Йосипа (37:19). Перебування братів у в'язниці (42:17) перегукується з перебуванням Йосипа у в'язниці (40:3, 4). Фактично брати Йосипа пов'язують те, що відбувається з ними зараз, з тим, що вони зробили зі своїм братом близько 20 років тому. «І говорили вони один одному: “Справді винні ми за нашого брата, бо ми бачили недолю душі його, коли він благав нас, а ми не послухали... Тому-то прийшло це нещастя на нас!”» (42:21).

Слова Рувима: «А оце й кров його жадається...» (вірш 22), що перегукуються з його минулим попередженням: «Не проливайте крові» (37:22), посилюють зв'язок між тим, із чим вони тепер зіткнулися, і тим, що вчинили.

Більшість із нас, безсумнівно, чинили те, про що жалкуємо. Як ми можемо виправити, наскільки це можливо, вчинене? Чому прийняття Божих обітниць про прощення через Ісуса таке важливе для нас (див. Римл. 5:7–11)?

Вівторок, 14 червня

ЙОСИП І ВЕНІЯМИН

Яків не міг легко відпустити Веніямина – його єдиного сина, що залишився від Рахілі. Він боявся втратити його, оскільки вже втратив Йосипа (43:6–8). Лише коли не стало їжі (вірш 2) і коли Юда пообіцяв, що гарантує повернення Веніямина (вірш 9), Яків нарешті погодився на другий візит до Єгипту й дозволив Веніямину піти зі своїми братами.

Прочитайте Бут. 43. Як присутність Веніямина вплинула на перебіг подій? _____

Присутність Веніямина домінувала в цих подіях. Коли всі брати постають перед Йосипом, Веніямин – єдина людина, яку бачить Йосип (вірш 16). Веніямин – єдиний, хто названий «братом» (вірш 29). Веніямина називають на ім'я, а всі інші брати не ідентифікуються; про них просто згадують як про «цих людей» (вірш 16).

Йосип називає Веніямина «мій син», висловлюючи особливу прихильність (вірш 29; пор. з 22:8). Благословення Йосипа вказує на «милість» (вірш 29), перегукуючись із його благанням про милість, яка не була надана (42:21). Йосип бажає Веніямину милості, якої сам не отримав від решти своїх братів.

Тимчасом як брати Йосипа бояться, що їх кинуть до в'язниці через гроші, знайдені в їхніх мішках, Йосип готує для них бенкет через присутність Веніямина. Здається, що Веніямин позитивно вплинув на всю ситуацію загалом. Коли всі брати розсажені відповідно до їхнього віку та правил про почесні, саме Веніямина, наймолодшого, обслуговують у п'ять разів

більше, ніж решту братів (43:33, 34). Однак такий фаворитизм не дратує їх, на відміну від того часу, коли Йосип був фаворитом свого батька багато років тому, що призвело до їхніх жахливих учинків як щодо брата, так і щодо батька (37:3, 4).

«Виявляючи Веніяминіві знаки уваги, Йосип мав на меті довідатися, чи не ставляться вони до меншого брата з такими ж заздрістю й ненавистю, які колись виявляли до нього? Усе ще не підозрюючи, що Йосип розуміє їхню мову, брати продовжували перемовлятися між собою. Отже, він мав змогу дізнатися про їхні справжні почуття. Однак Йосип ще раз хотів випробувати їх, і перед тим, як спорядити в дорогу, наказав покласти свою срібну чашу в мішок наймолодшого брата» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 228, 229).

Середа, 15 червня

ЧАША ДЛЯ ВОРОЖІННЯ

Прочитайте Бут. 44. Чому Йосип поклав чашу для ворожіння в мішок Веняміна, а не в мішок іншого брата?

Ця історія паралельна до попередньої. Як і раніше, Йосип дає конкретні вказівки; і знову їхні мішки наповнюються їжею. Однак цього разу Йосип дає дивний наказ: покласти його дорогоцінну чашу в мішок Веняміна.

Унаслідок цього події розгортаються зовсім по-іншому. Якщо під час попередньої подорожі брати повернулися до Ханаану, щоб узяти із собою Веняміна, тепер вони мають повернутися до Єгипту, щоб зустрітися з Йосипом. Якщо в попередній ситуації всі брати знайшли одне й те саме у своїх мішках, тепер тільки у Веняміна знайдено чашу Йосипа. Несподівано Веняміна, який як почесний гість мав доступ до чаші Йосипа, тепер підозрюють і звинувачують у крадіжці дорогоцінного предмета. За це він неминуче потрапить до в'язниці.

Те, що Йосип використовував чашу для ворожіння (*нахаш* – «ворожити», «пророкувати»), не означало, ніби він вірив у її силу. Йосип «ніколи не претендував на те, що володіє силою віщування, але хотів примусити їх повірити, що він може читати таємниці їхнього життя» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 229).

Чаша для ворожіння була для Йосипа приводом викликати відчуття надприродного й у такий спосіб пробудити в серцях братів почуття провини перед Богом. Саме так Юда інтерпретує важливу вістку Йосипа, оскільки згадує про їхню неправду, яку знайшов Бог (44:16). Крім того, крадіжка дорогоцінної чаші виправдала б суворе покарання й у такий спосіб перевірила б погляди інших братів.

Зауважте, якою була сила емоцій та реакції братів. Усі вони об'єднані одним і тим самим болем, боячись за Веніямина, який, як і Йосип, буде втрачений і стане рабом у Єгипті, хоч він також невинний. Ось чому Юда пропонує себе в раби «замість» Веніямина (44:33), так само, як і баран був принесений у жертву «замість» невинного Ісака (пор. з 22:13). Юда пропонує себе як жертву, заміну, призначення якої полягає саме в тому, аби впоратися з «нещастям», яке спіткало б його батька (44:34).

Який принцип любові, прикладом якого є відповідь Юди, передбачається в процесі заміщення? Як така любов по-яснює біблійне богослов'я спасіння? (Див. Римл. 5:8).

Четвер, 16 червня

«Я ЙОСИП, ВАШ БРАТ»

Прочитайте Бут. 45. Які уроки любові, віри й надії можна знайти в цій історії? _____

Саме в той момент, коли Юда говорив про «нещастя», яке спіткає *аві*, «мого батька» (44:34), Йосип «голосно заплакав» (45:2), а потім «відкрився» своїм братам. Цей вислів, який часто використовується щодо Божого Самовідкриття (Вих. 6:3; Єзек. 20:9), припускає, що Бог також явив Себе тут. Тобто Господь показав, що Його провидіння керує, навіть попри людські слабкості.

Брати Йосипа не можуть повірити в те, що чують і бачать. Тому Йосип змушений повторити: «Я Йосип, ваш брат» (45:4), і лише вдруге, коли вони чують конкретні слова «якого ви продали були до Єгипту» (вірш 4), вони вірять у це.

Потім Йосип заявляє: «Бог послав мене» (вірш 5). Ця згадка про Бога має подвійну мету. Вона не тільки переконує братів у

тому, що Йосип не відчуває до них поганих почуттів; це також глибоке сповідання віри й висловлення надії, адже Господь обернув їхні недобрі вчинки на добро для «великого числа спасених» і збереження життя наступних поколінь (вірш 7).

Потім Йосип переконує братів піти до батька, щоб підготувати його до переїзду до Єгипту. Він супроводжує свій заклик конкретними словами щодо місця, де вони «осядуть», тобто землі Гошен, відомої своїми багатими пасовищами, – це «добро єгипетського краю». Йосип також дбає про перевезення: надані колісниці, які зрештою переконують Якова, що сини не обманювали його, розповідаючи про свої переживання (вірш 27). Яків сприймає все побачене як свідчення того, що Йосип живий, і цього йому достатньо, аби знову ожити (пор. з 37:35; 44:29).

Тепер усе гаразд. Дванадцять синів Якова живі. Яків уже названий «Ізраїлем» (45:28), і Боже провидіння виявилось могутнім чином.

Так, Йосип був милостивим до своїх братів. Але як нам навчитися бути милостивими до тих, чиє зло щодо до нас не перетворюється на добро, як для Йосипа?

П'ятниця, 17 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте з книги Е. Уайт «Патріархи і пророки» розділи «Йосип у Єгипті» (С. 213–223); «Йосип та його брати» (С. 224–232).

«Три дні ув'язнення були днями гіркого смутку для синів Якова. Вони розмірковували про свою колишню неправильну поведінку, особливо про свою жорстокість щодо Йосипа. Брати знали: якщо вони будуть визнані винними у шпигунстві й не зможуть надати доказів для свого виправдання, то повинні будуть померти або стануть рабами. Вони сумнівалися, що докладені ними зусилля змусять батька погодитися на те, щоб після жорстокої смерті, яку, як він думав, прийняв Йосип, Веніамин залишив його. Вони продали Йосипа в рабство й боялися, що Бог мав намір покарати їх стражданнями рабства. Йосип вважає, що батько і сім'ї братів, можливо, страждають

від нестачі їжі, і переконаний: брати розкаялися у своєму жорстокому поводженні з ним і в жодному разі не поводитимуться з Веніямином так, як колись із ним» (Е. Уайт. Духовні дари. Т. 3. С. 155, 156).

«Йосип був задоволений. Він випробував своїх братів і побачив у них плоди істинного покаяння у гріхах» (там само. С. 165).

Запитання для роздумів:

1. У класі дайте відповідь на запитання наприкінці уроку за четвер, докладно обговоріть його. Як ви вважаєте, чи був би Йосип настільки милостивий до своїх братів, якби в його житті не обернулося все на добро? Які моменти в історії Йосипа розкривають нам його характер і пояснюють його милосердя?
2. Як життя Йосипа співзвучне із життям Христа?
3. Йосип випробував своїх братів. Якими схожими способами Бог нас випробовує?
4. Навіть через стільки років брати усвідомили свою вину за вчинене з Йосипом. Як це свідчить про те, наскільки сильним може бути почуття вини? І хоч нам може бути пробачено й ми можемо прийняти Боже прощення, як нам навчитися прощати себе, незалежно від того, наскільки ми недостойні цього прощення?

«Я піду»

Ендрю Мак-Чесні

Новина про трагічну смерть американської дівчини-волонтерки Кірстен Уолкотт під час ранкової пробіжки на тихоокеанському острові Яп блискавично поширилася в кампусі Південного адвентистського університету, де вона навчалася. За ці роки університет відрядив багатьох студентів-волонтерів до віддалених регіонів як місіонерів, і тепер студенти розділилися на два табори.

«Ми більше нікуди не підемо. Це надто небезпечно», – заявили одні.

Інші згадали слова отця ранньої християнської Церкви Тертуліана, процитовані в книзі «Велика боротьба»: «Що більше ви нас будете знищувати, то більше людей ставатиме на наші місця, бо кров християн – це насіння» (С. 42).

«Ми підемо! – сказали вони. – Ми шануватимемо віру Кірстен». Серед них був Уїнстон Кроуфорд, 33-річний студент богословського факультету. Через кілька днів після цієї розмови він дізнався, що потрібний доброволець для викладання англійської мови в Росії. Він подав заявку й отримав запрошення викладати в одному з московських університетів.

Доки готувалися документи, він багато читав про Росію. За дванадцять днів до його вильоту, 10 квітня 2010 року, унаслідок терористичного акту в московському метро загинуло сорок осіб. «Куди я їду?» – подумав Уїнстон.

Потім він згадав про Павла, якого багато разів били і залишали помирати. Павло не був боягузом. Уїнстон згадав слова з Об'явл. 21:8, де сказано, що боязкі не успадкують вічного життя. Він згадав Кірстен. «Чому я так злякався? – думав молодий чоловік. – Бог закликає мене служити. Я піду!» Уїнстон вирушив до Росії. Він став ближче до Христа, а те, який вплив справив на своїх студентів, стане відомо лише у вічності. Той рік змінив його життя.

Ця історія ілюструє місіонерську мету № 1 Стратегічного плану Адвентистської Церкви на період 2020 – 2025 роки під назвою «Ідемо разом». Мета звучить так: «Відродити концепцію всесвітньої місії та жертвовного місіонерського служіння як спосіб життя, котрий залучає до свідчення про Христа і до справи формування Його послідовників не лише пасторів, а й усіх членів Церкви – і молодих, і старших».